

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Kfv.III. 38.063/2014/4.szám

A Kúria a dr. Csizmadia Péter ügyvéd által képviselt felperesnek a hivatalvezető által képviselt alperes ellen kiskorú ideiglenes hatályú elhelyezése tárgyában hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a ... Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014.május 30. napján kelt 4.K.27.014/2014/13. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 16. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a ... Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.K.27.014/2014/13. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes felesége, közös gyermekük 2005. október 25-én született. A Szociális és Gyermekegészségügyi Alap Szolgáltató Központ Társulás a gyermeket 2006. május 3-tól gondozza, önkéntesen igénybe vett családgondozás formájában. A felperes felesége pszichiátriai betegséggel küzdött, kezelőorvosával nem működött együtt. A gyermekről egyedül gondoskodott 2012. február elejétől, amikor a felperes .. utazott. Édesanyja (a felperes anyósa) naponta segített neki, ám egy idő után ezt az édesanyja elutasította. A gyermekegészségügyi szolgálat szerint az anya ezen döntése olyan helyzetet teremtett, amely közvetlenül veszélyeztette a gyermek fejlődését, ezért 2012. március 1-jén kelt átiratában az illetékes körjegyzőségnél javasolta a kiskorú ideiglenes hatályú elhelyezését. A felperes anyósa, a kiskorú nagyszülője, 2012. március 7-én a körjegyzőség előtt akként nyilatkozott, hogy amennyiben sor kerül az ideiglenes hatályú elhelyezésre, úgy vállalja Kornél gondozását, nevelését. Az elsőfokú hatóság a 2012. március 14-én kelt 215-1/2012. számú határozatával a kiskorút ideiglenes hatállyal elhelyezte ... nagyszülőnél, megállapítva, hogy az édesanya gondozási és nevelési joga az ideiglenes hatályú elhelyezés időtartama alatt szünetel. Az

ideiglenes elhelyezés időtartamát 30 napban határozta meg. A felperes fellebbezett a határozat ellen, az alperes a 2012. április 21-én kelt XVII-C-24/422-13/2012. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

Az ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálata tárgyában 2012. májusában indult meg az eljárás. Ennek során a gyámhivatal ... igazságügyi szakértőt rendelte ki, aki szakértői véleményében rögzítette álláspontját, nyilatkozatot tett a felperes és felesége is. A ... Városi Gyámhivatal a 2012. május 29-én kelt VI.382-2/2012. számú határozatával a kiskorú ideiglenes hatályú elhelyezését fenntartotta ...nál, mint harmadik személynél történő gyermekelhelyezési per jogerős befejezéséig. Rögzítette a határozat, hogy a felperes és felesége szülői felügyeleti joga szünetel és ...t családba fogadó gyámul kirendelte. Rendelkezett a felperes és a gyermek folyamatos kapcsolattartásáról is. A határozattal szemben a felperes fellebbezést nyújtott be, amelyet az alperes a 2012. július 12-én kelt XVII-C-24/422-19/2012. számú határozatával bírált el, és a határozatnak a felperes és a gyermek közötti folyamatos kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezését megsemmisítette, egyebekben az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A ... Város Gyámhivatal mint felperes keresetet nyújtott be a jelen per felperese és felesége mint első- és másodrendű alperesekkel szemben, gyermekelhelyezés megváltoztatása iránt. Ezen bírósági eljárásban ... személyében igazságügyi pszichológus szakértőt rendeltek ki. A ... Járásbíróság a 2013. február 27-én kelt 3.P.20.011/2013/5. számú ítéletével egyéb rendelkezések mellett a kiskorút harmadik személynél, ... nagyszülőnél helyezte el. Alperesi fellebbezés folytán eljárta ... Törvényszék a 2013. június 13-án kelt 12.Pf.20.227/2013/8. számú végzésével az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására, és újabb határozat hozatalára utasította. A megismételt eljárás során a felperesi gyámhivatal bejelentette, hogy keresetétől eláll, tekintettel arra, hogy ... időközben lemondott a gyermek törvényes képviselőtéről.

Az elsőfokú gyámhatóság felhívására a ... Gyermekvédelmi Igazgatóság Szakszolgálati Szakmai Egysége javasolta a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését nevelő családjában. A ... Kormányhivatal ... Járási Hivatal Járási Gyámhivatala a 2013. november 18-án kelt TO-02C/26-41/2013. számú határozatával felülvizsgálta a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését elrendelő határozatát, és döntött a gyermek gondozási helyének megváltoztatása mellett, az ideiglenes hatályú elhelyezés fenntartásáról. A gyámhivatal a határozatban a gyermeket hagyományos nevelőszülőnél helyezte el azzal, hogy a gondozási hely megváltoztatását 2013. november 18-i hatállyal elrendelte. A felperes fellebbezett a határozat ellen, amelynek elbírálása során az alperes a 2013. december 13. napján kelt XVII-C-24/174-4/2013. számú másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetet nyújtott be ezen határozat ellen, amelyben annak hatályon kívül helyezését, az ideiglenes hatályú elhelyezés megszüntetését kérte. Sételmezte, hogy a hatóság csupán pszichológus szakértőt vont be, álláspontja szerint ugyanis felesége egészségi állapotára tekintettel szükség lett volna pszichiáter szakértő kirendelésére is. Hivatkozott arra, hogy a ... Törvényszék végzése szerint a gyermek nevelésre való alkalmasságát a perben beszerzett szakértői vélemény megállapította. Kifogásolta, hogy ... lemondása kapcsán a mai napig is fennáll az a szörnyű helyzet, hogy a gyermekkel telefonon csupán egy-egy órára tarthatja a kapcsolatot, amelynek következményeként reális a veszély az elhidegülésre, eltávolodásra.

Álláspontja szerint az elsőfokú szerv figyelmen kívül hagyta azt az alapvető törvényi rendelkezést, hogy a családban született gyermekek vonatkozásában domináns fontosságú a családban való felnevelés. Nyomatékosan utalt arra, hogy amíg a gyermeknek nevelésre alkalmas és képes egyenesági hozzátartozója, szülője van, addig az elhelyezést, gondozást ezen személy preferálásával kell megoldani. Álláspontja szerint sértült a Csjt. 1.§ (2) bekezdése is, amely mindenk felett álló elvnek tarja a gyermek érdekvédelmét. A gyámhivatal döntése nem hogy nem szolgált a gyermek érdekét, de számára lelkiileg, pszichikailag, érzelmileg rendkívül megterhelő és káros is volt. Hivatkozott rá, hogy a hatóságok megsértették a Ket. 50.§ (1) bekezdésében rögzített tényállás megállapítási kötelezettségüket. A felperesi érvelés szerint a felülvizsgálni kért döntések a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 72.§ (1) bekezdésébe is ütköznek, mivel a gyermeket csak súlyos veszélyeztetettség esetén lehet kiszakítani a környezetéből. Hiányolta, hogy e vonatkozásban bizonyítékokat nem tartalmaznak a határozatok. Sételmezte azt is, hogy a hatóságok őt magát nem vizsgálták meg, hogy megismerjék és annak tükrében megalapozott döntést hozzanak.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaptalannak értékelte, és elutasította azt. Ítéletének indokolásában a Gyvt. 76.§ (2) bekezdés b) pontjára, 72.§ (1) bekezdésére hivatkozott. Mindenk előtt leszögezte, hogy a jelen közigazgatási per tárgya az alperes 2013. december 13-án kelt XVII-C-24/174-4/2013. számú határozatának a felülvizsgálata volt. A korábbi határozatokat a bíróság nem vizsgálhatta, azokkal szemben felülvizsgálati kérelem benyújtására nem került sor. A perben felülvizsgált döntésben a hatóság a korábban elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezést fenntartotta, és a gyermek gondozási helyének megváltoztatásáról döntött. Ezen eljárás azzal indult, hogy ... a 2013. november 14-én kelt nyilatkozatával lemondott a gyámi feladatok ellátásáról.

Az elsőfokú bíróság a perben a Pp. 177.§ (1) bekezdése alapján ... személyében igazságügyi szakértőt rendelt ki. Az ítélet

indokolásában részletesen ismertette a szakértő szakvéleményében foglaltakat, aki megvizsgálta a felperest, és a gyermeket is. A bíróság által feltett kérdésre azt a választ adta, hogy a felperesi családi környezet súlyosan veszélyeztetné a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését. Rögzítette azt is az elsőfokú bíróság, hogy a kirendelő végzésben a szakértő feladatává tette az anya megvizsgálását is, arra azonban nem kerülhetett sor, mivel a felperes azt közölte, hogy feleségét nem engedték ki a pszichiátriai osztályról, ahol egyébként sem látják értelmét a pszichológiai vizsgálatnak, mert betegségéből adódóan pszichiáter szakértő vizsgálatára van szükség.

A felperes a szakértői véleményt nem fogadta el, az alperes elfogadta azt, az elsőfokú bíróság pedig a szakértői véleményt ítéltéskézésé alapjául vette. Összevetette azt a közigazgatási eljárás során korábban beszerzett ... és ... szakértői véleményében foglaltakkal. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint egyértelműen megállapítható volt, hogy a közigazgatási pert megelőző közigazgatási eljárás során fennálltak a gyermek vonatkozásában a Gyvt. 72.§ (1) bekezdésében rögzített körülmények. A perben kirendelt igazságügyi szakértő megállapította, hogy a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete veszélyezteti. A bíróság a „családi környezet” kitételt emelte ki. A törvényhely értelmében a családi környezet vonatkozásában kell fennállni a veszélyeztető helyzetnek. Ennek a perbeli esetben azért van jelentősége, mert hiába lenne alkalmas - adott esetben - a felperes a gyermek nevelésére, nincs biztosítva számára a megfelelő fejlődés, ha a család - amelybe bele tartozik az anya is - ugyanezt már nem teszi lehetővé. Függetlenül attól, hogy a bíróság által kirendelt szakértő rajta kívül álló okból nem tudta megvizsgálni az édesanyát, az ügy egyéb adataiból kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy az anya veszélyezteti a gyermek testi, értelmi, érzelmi, illetve erkölcsi fejlődését. Ennek kapcsán arra az álláspontra helyezkedett ... szakértő, hogy a szülők együttesen nem alkalmasak a gyermeknevelésre, az anya személyiségszerkezetében, és betegségében rejlő okok miatt. Gyakorlatilag ugyanezt állapította meg ... szakértő is, rögzítve, hogy az anya alkalmatlan a gyermeknevelési feladatok ellátására.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését kérte, a keresetében foglaltakat fenntartotta. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet jogszabálysértő, mivel az eljáró bíróság nem tett eleget a tényállás teljes körű felderítésére vonatkozó kötelezettségének, illetve a feltárt tényállásból megalapozatlan, jogszabálysértő következtetéseket vont le. Keresetének elutasítása nincs összhangban a törvény rendelkezéseivel. Sérelmezte, az elsőfokú bíróság nem intézkedett arról, hogy feleségét pszichológus szakértő helyett pszichiáter szakértő vizsgálja meg. Nem tulajdonított jelentőséget az elsőfokú bíróság azon kifogásának

sem, hogy az alperes megsértette a Csjt. 1.§ (2) bekezdésében foglaltakat. Fenntartotta azon álláspontját, hogy az az ok, miszerint feleségével jelenleg is együtt él, és ... egészségi okokra hivatkozással nem tudja ellátni vállalt kötelezettségeit, a támadott döntés meghozatalához nem elégséges, különös tekintettel arra, hogy a határozat indokolása nem tér ki a gyermek élete, léte, fejlődése veszélyeztetésének mibenlétére. Továbbra sem fogadta el a vele szemben a szakértői véleményekben tett megállapításokat, és kifogásolta, hogy új szakértő kirendelésére a per során nem került sor. Utalt arra, hogy az 1980-as végén volt egy rövid időszak, amikor voltak alkoholproblémái, azonban azzal az életformával mintegy 25 éve végzett, a szakértő véleményében mégis egy negyed századdal ezelőtti ok miatt bünteti. Tényként rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a szakértő szerint kevésbé alkalmas felismerni gyermeke testi, értelmi és erkölcsi fejlődésének szükségleteit. Még ha ez igaz is volna, úgy sem lenne elégséges a „kevésbé” képesség arra, hogy tőle a gyermekét elszakítsák. Noha feleségén sem végezték el a kért pszichiáteri szakértői vizsgálatot, mégis tényként állapították meg, hogy felesége veszélyezteti a gyermek fejlődését. A felperesi álláspont szerint a jogerős ítélet sérti a Csjt. 1.§ (2) bekezdését, a Gyvt. 6.§ (1) és 7.§ (1) bekezdését, valamint a Pp. 206.§ (1) bekezdését.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megfelelő alapossággal feltárta és rögzítette ítéletének indokolásában az ügyben irányadó tényállást, és abból az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával helytálló jogi következtetést vont le, azzal a Kúria is egyetértett.

Kiemeli a Kúria, hogy a Pp. 270.§ (2) bekezdése és 272.§ (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás során kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható, a Pp. 275.§ (2) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben.

A fentiek kapcsán a Kúria elsődlegesen az e körben kialakult határozott és következetes legfelsőbb bírósági-kúriai gyakorlatra utal. Eszerint ugyanis ha a felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélettel megállapított tényállást, vagyis azt sérelmezi, hogy a bíróság a tényállást a Pp. 206.§-ának megsértésével állapította meg, a jogerős ítélet érintésének csakis akkor van helye, ha a tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelte, s ennél

fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz. Nem állapítható meg azonban jogszabálysértés akkor, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja. A Pp. 206.§-a szerinti szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás - ha az nem iratellenes vagy logikátlan - felülvizsgálata nem lehet eredményes. A felülvizsgálati eljárásban ugyanis felülmérlegelésnek nincs helye. Nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére, és értékelésére. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés.

A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete maradéktalanul megfelelt a fenti kritériumoknak, a tényállás tisztázása során az elsőfokú bíróság részletesen feltárta, értékelte, és mérlegelte a rendelkezésre állt bizonyítékokat - különös tekintettel a közigazgatási eljárásban és a perben beszerzett igazságügyi szakértői véleményben foglaltakra -, súlyozta azokat, egyenkénti és összességükben történt vizsgálatuk alapján vonta le végkövetkeztetését. A Kúria azzal teljes mértékben egyetértett, ugyanis az megfelelt az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek. A kiskorú ideiglenes hatályú elhelyezésének a Gyvt. 72.§ (1) bekezdésében rögzített feltételei fennálltak, és a gyermek gondozási helyének megváltoztatása is indokolt és szükséges intézkedés volt, a Gyvt. 76.§ (2) bekezdés alapján.

A Kúria egyetértett az elsőfokú bíróság azon okfejtésével, miszerint a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének biztosítottságát a családi háttér szempontjából kell vizsgálni, és nem kizárólag a felperesi alkalmasság tekintetében. A kiskorú édesanyja nem vitásan egészségi állapotánál fogva alkalmatlan a gyermek megfelelő nevelésére és ellátására, testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének biztosítására. Ezt már a gyermek kb. fél éves korától, azaz 2006. május 3-tól megtett gyermekjóléti szolgáltatói intézkedések is alátámasztották. A pszichiátriai megbetegedéssel küzdő édesanya pszichiátriai szakértői vizsgálatát indokoltan mellőzte az elsőfokú bíróság, ugyanis a per során kirendelt szakértőnek tett felperesi nyilatkozatból megállapíthatóan a szakértői vizsgálat időpontjában is az édesanya pszichiátriai osztályon állt kezelés alatt. Ez egészségi állapotáról megfelelő tájékoztatást adott és a gyermek nevelésében való fizikai közreműködésének akadályozottságáról is. Tekintve, hogy a felperes az édesanyjával együtt él - tehát családi háttérként együttesen kell őket értékelni a gyermek nevelése szempontjából - az ideiglenes hatályú elhelyezés szükségessége egyértelműen megállapítható volt. Ezt egyébként valamennyi közigazgatási eljárás és per során beszerzett szakértői vélemény is kétségtelenül alátámasztotta.

A Gyvt. 6.§ (1) és 7.§ (1) bekezdése a gyermeknek a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jó létét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez

fűződő jogát rögzíti, továbbá azt, hogy a szülőktől, vagy hozzátartozóktól csak saját érdekében, törvényben meghatározott esetekben és módon választható el. A felperes ezen felülvizsgálati kérelembeli hivatkozása helytálló volt, azonban ez a hivatkozás éppen a felülvizsgált jogerős ítélet, továbbá az azt megelőző közigazgatási eljárás és döntés megalapozottságát és jogszerűségét támasztotta alá. Az eljárások során ugyanis megállapítást nyert, hogy a gyermeknek a Gyvt. 6.§ (1) bekezdésében rögzített jogát családja nem tudja biztosítani, tehát az onnan történő kiemelése szükségszerű és indokolt intézkedés volt.

A gyermek ellátását már nem vállaló nagyszülő helyett a gyámhatóságnak más elhelyezési formát kellett választani - nevelőszülői elhelyezést - végül is ezen okból került ki a gyermek a tágabb értelemben vett családi környezetből. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a keresettel támadott alperesi döntés nem volt jogszabálysértőnek tekinthető, az a tényállás körülmények tekintetében tisztázásán és az idevonatkozó jogszabályi rendelkezések megfelelő alkalmazásán alapult.

Minderre tekintettel a Kúria álláspontja szerint a jogerős ítélet nem volt jogszabálysértő a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben, ezért azt a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárás során az alperes perköltséget nem igényelt, ezért arról a Kúriának rendelkezni nem kellett.

Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 33.§ (2) bekezdés 6. pontja értelmében illetékmentes.

Budapest, 2015. január 21.

Dr. Kárpáti Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Fekete Ildikó s.k. előadó bíró, Dr. Sugár Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő